

HELSE SØR-ØST RHF
v/ adm. direktør
Postboks 404
2303 HAMAR

Saksbehandler

Ane Stavrum

Statsforvalterens avslutter tilsynssak

Landingsplass for nye helikoptre ved Ullevål sykehus, Oslo universitetssykehus HF (OUS)

Statsforvalteren i Oslo og Viken opprettet tilsynssak mot Helse Sør-Øst RHF (HSØ) i medhold av helsetilsynsloven § 4. Dette ble gjort av eget tiltak etter media-oppslag, anonym bekymringsmelding, samt klage datert 09.02.2021 fra fagansvarlig overlege i traumatologi Nils Oddvar Skaga, Avdeling for anesthesiologi og overlege Erik Høiskar, Avdeling for anesthesiologi og vara foretakstillitsvalgt DNLF ved Ullevål sykehus, Oslo universitetssykehus HF (OUS). Klagen gjaldt blant annet manglende midlertidig og permanent landingsplass ved Ullevål, OUS, og at akuttmiljøene siden 2016 har meldt bekymringer om dette.

Tilsynet ble varslet i brev datert 06.04.2021 til helseforetaket. HSØ er eier av Sykehusbygg HF, i felleskap med de øvrige regionale helseforetakene. Det følger av helseforetaksloven § 2 a at det er det regionale helseforetakets ansvar å planlegge, organisere, styre og samordne virksomhetene i helseforetakene som de eier.

Vi har undersøkt to forhold:

- Arbeidet med permanent landingsplass for helikopter AW101 ved OUS Ullevål
- Arbeidet med alternativ/midlertidig landingsplass for helikopter AW101 ved OUS Ullevål

Vurdering av arbeidet med permanent landingsplass for helikopter AW101 ved OUS Ullevål

Ved gjennomgang av sakens dokumenter framkommer det at arbeidet med nye landingsplasser for redningshelikopteret AW101 er forsinket. Årsakene til forsinkelsene ligger utenfor det HSØ har myndighet over og derved kunnet styre. Det er videre dokumentert at HSØ i samhandling med de øvrige regionale helseforetakene, ba Helse og omsorgsdepartementet (HOD) om utredning av rotorvindens betydning for landingsplasser for helikopter AW101 ved sykehus i 2016. Videre at fremdriften i Sykehusbygg HFs utredning av slike landingsplasser fram til 2019 ble begrenset av NAWSARH (Norwegian All Weather Search And Rescue Helicopter) som er Justis- og beredskapsdepartementets anskaffelsesprosjekt for nye redningshelikoptre/ forsvarets vurderinger og anbefalinger. Arbeidet krever således at HSØ samarbeider med flere myndigheter. I regjeringens

redegjørelse for stortingsperioden 2021 til 2025, framgår det i kapittelet som omhandler sykehus og helsepersonell (s. 61) at regjeringen vil:

«Sørge for landingsplasser for nye redningshelikoptre i NAW SARH-prosjektet ved sykehusene der det er behov»

Vi mener at dette viser, at tilrettelegging av landingsplasser for helikopter AW101, først og fremst krever politiske og finansielle beslutninger og derfor i liten grad egner seg for tilsynsmessig oppfølging. Dette spørsmålet ligger således utenfor Statsforvalterens myndighet å vurdere og bedømme. Vi vil likevel følge med på det videre arbeidet og lar oss gjerne orientere om saken i våre kontaktmøter med dere.

Vurdering av arbeidet med midlertidig landingsplass for helikopter AW101 ved OUS Ullevål

Vi legger til grunn at redningshelikopter er en viktig ressurs i det akuttmedisinske arbeidet og ofte frakter alvorlig syke eller skadde pasienter der tidsfaktoren er avgjørende. Det er derfor viktig at midlertidige løsninger sikrer forsvarlig transport og pasientbehandling helt fram til sykehuset, inntil varige løsninger er etablert.

Vi er kjent med at det fra 26.03.2021 er etablert en midlertidig landingsplass for helikopter AW101 for Ullevål OUS ved Voldsløkka med alternativ landingsplass Myrløkka.

Landing med redningshelikopter i noe avstand til sykehus, med behov for overflytning til ambulansebil for videre transport, foregår ved flere av landets sykehus. Det er risiko knyttet til slike løsninger. Det ene er risiko knyttet til feil kobling av medisinsk utstyr ved overflyttinger. Det andre er tidstap for pasient med risiko for forsinket behandling av alvorlig syke/skadde pasienter. Vi mener også at pasientsikkerheten kan bli truet av at det kan oppstå ytterligere tidstap, ved at helikopteret kan måtte vente på å lande, fordi plassen og omgivelsene må klargjøres før landing.

HSØ RHF sitt ansvar nå, i samarbeid med andre aktører, er å sikre systematisk styring av bruken av den midlertidige landingsplassen, slik at det utgjør en forsvarlig pasienttransport, både med tanke på tidsfaktoren og tekniske utfordringer under skifte av transportmiddel, jf. forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenesten §§ 6, 7 og 8, jf. også akuttmedisinforskriften.

Innen 01.02.2022 ber vi derfor om en tilbakemelding på hvordan HSØ arbeider for å sikre forsvarlig pasienttransport og for å redusere pasientrisikoen ved bruk av den midlertidige landingsplassen. Vi ber også om en kort evaluering av de første 15 landingene på den midlertidige landingsplassen, med punkter om tidsbruk og tidstap:

- Oppstår det tidstap i transporten før landing på Voldsløkka/Risløkka fordi politiet må klarere området? Vi ber om dette konkret for alle de 15 pasienttransportene.
- Oppstår det tidstap fra landing til ankomst akuttmottak? Hvor lang tid tar det fra helikopteret har landet til pasienten ankommer akuttmottaket og behandling kan starte?
- Eventuelle andre utfordringer som oppstår ved bruk av den midlertidige landingsplassen?
- En samlet vurdering av om pasientene har fått forsvarlig transport helt fram til sykehus, jf. spesialisthelsetjenesteloven § 2-2, jf., helseforetaksloven § 2 a- regionale helseforetaks ansvar og oppgaver.

Konklusjon

Vi er kommet til at arbeidet med landingsplass i øyeblikket representerer en risiko for pasientsikkerheten. Risikoen er knyttet til tidstap under pasienttransport av skadde og alvorlig syke og til risiko for feilkoblinger av utstyr ved overflyttinger. Vi forutsetter at Helse Sør-Øst RHF følger nøye med på at den midlertidige løsningen er forsvarlig. Arbeidet med en permanent løsning må sikres fremdrift.

Vi ber om tilbakemeldinger innen **01.02.2022**.

Med hilsen

Helga Arianson
konstituert fylkeslege/avdelingsdirektør

Sara C. W. Solheim
seksjonssjef

Helseavdelingen

Dokumentet er elektronisk godkjent

Telefonnummer til serviceteam: 22 00 39 04

Kopi: Statens helsetilsyn